FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie Greco-Catolică
1.5 Ciclul de studii	Licenţă
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală / Licenţiat în teologie greco-catolică

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**Muzică bisericească şi cor I**						
2.2 Titularul activităţilor de C**urs**	Lec. univ. dr. Mureşan Radu Ioan						
2.3 Anul de studiu	I	2.4. Semestrul	I	2.5. Tipul de evaluare	E	2.6 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 **curs**	4		
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	56		
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					6
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					6
Tutoriat					3
Examinări					7
Alte activităţi: Exerciții corale, Slujbe bisericești, etc...					2

3.6 Total ore studiu individual	44
3.7 Total ore pe semestru	100
3.8 Numărul de credite	4

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	• -

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• -
5.2 De desfăşurare a	• -

seminarului/laboratorului	

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	• cunoaşterea şi înţelegerea conceptelor legate de teoria și istoria muzicii, în general, de teoria și istoria muzicii bisericești, în mod special; cunoașterea termenilor specifici -liturgici și tipiconali (muzicali)- din cărțile de ritual bisericesc • cunoaşterea modelelor melodice ale celor opt glasuri după modul de cântare al Catedralei din Blaj, al melodiilor speciale ”după Blaj”, ”după Cluj” și ”după Oradea”, din cadrul celebrărilor liturgice la diferite Sărbători Împărătești, din Triod, Penticostar și Octoih • cunoaşterea criteriilor de analiză şi comparaţie a diferitelor modele melodice de referinţă ale celor opt glasuri, după modul de cântare al catedralei din Blaj • aplicarea mnemonică a formulelor melodice ale celor opt glasuri după modul de cântare al catedralei din Blaj pe diferite texte imnografice din cărțile de ritual biseriesc • capacitatea de lectură muzicală bisericească, în special prin solfegierea pe note lineare a noului *Anastasimatar Uniformizat* al BRU • arta cantilației (adică a execuţiei vocale la jumătatea dintre declamaţie şi cânt) și a recitativului în cadrul glasurilor • arta declamației/catilației pe texte paremiologice veterotestamentare și din Noul testament • arta cântării corale (armonice la 2 sau trei voci)
Competenţe transversale	• familiarizarea în vederea asumării unui rol vocal (activ şi responsabil) în celebrarea liturgică (”la strană”) şi în cadrul activităţilor culturale organizate la nivel ecleziastic, cu referire specială la muzica bisericească • familiarizarea în vederea asumării unui rol vocal (voce acută sau gravă) în constituirea unei formațiuni corale bisericești

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• însuşirea artei cântului bisericesc şi aplicarea acestuia în cadrul celebrărilor liturgice, în quadrupla ipostază: cântăreţ (la strană), corist, subdiacon-diacon și preot
7.2 Obiectivele specifice	• asimilarea modelelor melodice ale celor opt glasuri prin memorizarea formulelor melodice de referinţă • dezvoltarea capacităţii de aplicare a modelelor melodice ale celor opt glasuri pe diverse texte imnografice

	• însuşirea capacităţii de a folosi cărţile liturgice şi de a identifica textele şi glasurile specifice unui anumit context liturgic (slujbă bisericescă) • Însuşirea capacităţii de citire a textelor sacre cu intonaţie cantilată şi a frazării în funcţie de semnele de punctuaţie

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii

Bibliografie:

Mureșan Radu Ioan, *Anastasimatarul uniformizat*. *Cântările vecerniei de sâmbătă pe cele opt glasuri al BRU,* Argonaut, Cluj Napoca, 2014.

_____, Octoihul Bisericii Unite cu Roma, Greco-Catolică. Studiu istoric, liturgic, imnografic, teologic, dogmatic, și muzicologic. Suport de curs (pentr uz intern)

Celestin Cherebețiu, *Liturghia Sf. Vasile cel Mare* și *Înainte Sfinților* (partitură pt. uz intern)

Petre Vintilescu, *Imnografia bisericească în cărțile de ritual și Cântarea bisericească*, Partener, Galați, 2006.

Ene Branişte, *Liturgică generală*, Basilica, București, 2015.

_____, *Liturgică specială*, Basilica, 2016.

Bojor Victor, Roșianu Ștefan, *Tipic Bisericesc*, Blaj, 1931.

Buzalic Alexandru, Farcaș Cosmin, Buda Bogdan Vasile, *Tipicul bisericesc. Studiu asupra Tipicului Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică*, Galaxia Gutemberg, Tg. Lăpuș, 2007.

Mateos Juan, *Utrenia bizantină*, Editura Renașterea,Cluj-Napoca, 2019.

Taft Robert, *Liturgia. Model de rugăciune, icoană a vieții*, Galaxia Gutemberg, Târgu Lăpuș, 2011.

Timaru Valentin, *Stilistică muzicală*, Editura Tiparniţa, Arad 2012

Timaru Valentin, *Dicţionar noţional şi terminologic: prolegomene ale unui curs de analiză muzicală*. Editura Universităţii din Oradea, 2002

Timaru Valentin, *Muzica noastră cea spre ființă*, Galaxia Gutemberg, 2008.

Constantin Râpă, Nedelcuţ Nelida, *Solfegiu pentru toţi*, vol I, Editura Institutului Biblic „Emanuel" din Oradea, 1998.

Lossky Nicolas, *Teologia muzicii liturgice,* Renașterea, Cluj-Napoca, 2013,

Nin Manuel, *Timpul Domnului timpul omului*, Editura Surorilor Lauretane, Baia Mare, 2012.

Giuleanu Victor, *Melodica bizantină*, *Studiu teoretic şi morfologic al stilului modern (neo-bizantin*), Editura Muzicală., Bucureşti 1981.

André Scrima, *Biserica liturgică*, București, Humanitas, 2005.

Orologhion, Cluj Napoca, Ordinul Sf. Vasile cel Mare, 2005,

Catavasier sau Octoihul Mic, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2005.

Minee (12 volume), Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București.

Mureșan Radu Ioan*, Cântări la înmormântare și Cununie,* Oradea, 2019 (partitură pt. uz intern).

Mureșan Radu Ioan, *Liturghia la două voci*, Oradea, 2019 (partitură pt.uz intern) Mureșan Radu Ioan, *Paraclisul Maicii Domnului*, Galaxia Gutemberg, Tg Lăpuș, 2021. Timaru Maria, Mureșan Radu Ioan, *Irmosul și melodiile acestuia la sărbătorilor împărăteşti*, Arpeggione, 2006.		
8.2 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Informarea studenţilor cu privire la obiectivele cursului; modalităţi de desfăşurare, cerinţe şi sarcini de lucru; etapele şi criteriile de evaluare; suport bibliografic, recomandări	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.1. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
2. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **2. 1.Glasul I -stihiraric** execuţia vocală (repetată) a glasului **2.2. Cultul religios. Definiția și diferite aspecte** **2.3. Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize** **2.4.Solfegiu: Lecţia 1:** Gama Do major; scara gamei; măsura de 2/4	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.2. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
3. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **3.1. Glasul I -stihiraric** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală (repetată) și aplicarea glasului pe texte imnografice **3.2. Solfegiu: Lecţia 2** Arpegiul gamei Do major; măsura de 2/4 cu doimi; solfegiile: 1, 2, 3. **3.3. Cultul religios. Cult intern și cult extern. Cult public și cult particular** **3.4. Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize**	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.3. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
4. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU 4.1. **Glasul I -stihiraric** Aplicarea celor trei formule melodice ale glasului	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C. 4. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs

pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **4.2. Solfegiu, Lecţia 3:** Sensibila; măsura de 2/4 cu optimi; solfegiile:1, 2, 3. **4.3. Cultul religios. Raportul dintre religie și cult** **4.4. Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize**		
5. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **5.1. Glasul I-** troparic Aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **5.2. Solfegiu, Lecţia 4:** Treapta a II-a – supratonica (sau contradominanta); măsura de 2/4 cu pauze; solfegiile: 1, 2, 3, **5.3.** Factorii sau termenii cultului. Subiectul cultului. Obiectul cultului **5.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur (Armonizare Radu Mureșan)	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.5. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
6. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **6.1. Glasul I- troparic (irmologic)** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală repetată a glasului **6.2. Solfegiu, Lecţia 5:** Treapta a VI-a supradominanta (sau medianta inferioară); pătrimea cu punct şi optimea; solfegiile; 1, 2, 3, 4, 5, 6. **6.3. Cult absolut (de adorare) și cult relativ** (de venerare). Scopul cultului divin public: latreutic, harismatic sau sfințitor **6.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur (Armonizare Radu Mureșan-uz intern)	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.6. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
7. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **7.1. Glasul V- stihiraric**	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt,	C.7. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs

Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală repetată a glasului; aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **7.2. Solfegiu,** Lecţia 6: Treapta a IV-a (subdominanta); Măsura de 4/4; solfegiile; 1- 9. **7.3.** Repetiție Glasul I stihiraric și troparic Treapta a IV-a (subdominanta); Măsura de 4/4; solfegiile; 1-9. **7.4. Petre Vintilescu,** *Imnografia bisericească: Poziția imnurilor creştine în primele veacuri. Noua poezie imnografică în comparație cu prozodia antică. Ereziile și imnografia*.	repetiţia, analiza	
8. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **8.1. Glasul V-stihiraric** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală repetată a glasului **8.2. Solfegiu, Lecţia 7:** Intervalul de secundă (ton, semiton); Legato peste bara de măsură; solfegii: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. **8.3. Petre Vintilescu, *Troparul, Condacul și Canonul poetic*.** **8.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur (Armonizare Radu Mureșan) 8.5. Pricesne tematice	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.8. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
9. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU 9.1. **Glasul V-stihiraric** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală (repetată) repetată a glasului **9.2. Solfegiu, Lecţia 8:** Intervalul de terţă; măsura de3/4; solfegii;1-10. **9.3.** Petre Vintilescu, *Imnografia agiopolită. Melozii savaiți*. **9.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur (Armonizare Radu Mureșan)	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.9. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs

9.5. Pricesne tematice		
10. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **10.1. Glasul II-stihiraric** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală repetată a glasului; aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **10.2. Solfegiu, Lecţia 9:** Intevalul de cvartă, Recapitularea măsurilor de 2/4, 4/4, 3/4 (Solfegiile 1-8) **10.3.** Petre Vintilescu, *Imnografia după iconoclasm. Imnografii studiți și alții*. **10.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.10. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
11. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **11.1. Glasul II-stihiraric** Aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **11.2. Solfegiu, Lecţia 10: Intervalul de cvintă; Sincopa, (Solfegiile 1-11)** **11.3. Petre Vintilescu, *Imnografia și cărțile de ritual*** **11.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia la două voci a Sf. Ioan Gură de Aur	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.11. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
12. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **12.1. Glasul II- troparic (irmologic)** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală repetată a glasului;	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.12. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs

12.2. Solfegiu pentru toţi, Lecţia 11: Intervalul de sextă, contratimpul pe timp (Solfegiile 1-5) **12.3. Petre Vintilescu, *Imnurile din Liturghia catehumenilor și a credincioșilor*** **12.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia Sf. Vasile cel Mare 12.5. Pricesne tematice		
13. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **13.1. Glasul II- troparic (irmologic)** Aspecte teoretice şi de analiză structurală a formulelor melodice; analiza ritmico melodică a glasului; execuţia vocală (repetată) a glasului; aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **13.2. Solfegiu, Lecţia 12:** Intervalul de septimă; contratimpul pe parte de timp (Solfegiile 1-5) **13.3. Recapitulare Imnografia bisericească** **13.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia Sf. Vasile cel Mare	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.13. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs
14. *Anastasimatarul uniformizat. Vecernierul* BRU **14.1. Glasul II- antifonic** Aplicarea formulelor melodice ale glasului pe texte imnografice din Orologhion şi Octoih **14.2. Solfegiu, Lecţia 13:** Acordurile gamei Do major; recapitularea problemelor ritmice: legato de prelungire peste bară, formula cu notă punctată, sincopa pe timp, contratimpul pe timp, parte de timp, sincopat **14.3. Recapitulare Partea I -Imnografia bisericească** **14.4.** Cor: exerciții de inspirație și expirație, vocalize; Liturghia Sf. Vasile cel Mare 14.5. Pricesne tematice	explicaţia, dialogul, exemplificarea prin cânt, repetiţia, analiza	C.14. Temele se desfășoară pe parcursul a 4 ore de curs

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

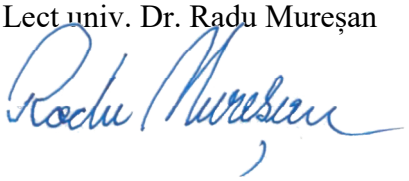
- Disciplina **Muzică bisericească și Cor I** face parte din programul de formare teologico-liturgică și muzicală, care certifică formarea competențelor specifice în vederea cântării la strană și în cor precum și în vederea primirii treptelor clericale: lectorat, subdiaconat, diaconat și preoție

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	•Minime cunoștințe tipiconale	Examen oral	3
	•Să cunoască, toparele glasurilor, cântările la strană pentru Liturghia ”Sf Ioan Gură de Aur”, ”Vasile cel Mare”, ”Înainte Sfinților”, Vecernie, Utrenia Postului Mare și pricesne tematice	Audiție, Referat, eseu	5+2
10.5 Seminar/laborator	-		
	-		
10.6 Standard minim de performanţă			
•			

Data completării — Semnătura titularului de curs

1.10.2020 — Lect univ. Dr. Radu Mureșan

Data avizării în departament — Semnătura directorului de departament

1.10.2020 — .....

